

Wallonie

27 november 2015

Colloquium Jacques Cartier 2015

Verkeersveiligheid: De rijopleiding – een 360°-visie

In Brussel vond op 25 en 26 november een intergewestelijk en internationaal colloquium plaats over de rijopleiding. Na twee dagen debatteren en uitwisseling van ideeën en ervaringen kunnen volgende conclusies getrokken worden.

Het referentiekader: de GDE-matrix

De Finse professor Esko Keskinen was uitgenodigd om de Goals for Driver Education toe te lichten. Jammer genoeg moest hij zijn reis annuleren maar hij werd waardig vervangen door Jean-Pascal Assailly om de keynote presentatie te geven. De GDE-matrix vormt immers het uitgangspunt en de kern van alle initiatieven inzake de rijopleiding in Europa en de wereld. De matrix omvat uiteraard de hiërarchische niveaus van de voertuigbeheersing en het beheersen van verkeerssituaties, maar stelt voor om daarnaast ook rekening te houden met de redenen en de context van de verplaatsing, alsook met de levensstijl van de bestuurders, de sociale normen en de persoonlijke en culturele waarden. Dit stelt uiteraard uitdagingen voor het leerproces van elke weggebruiker. Zo werd dan ook nagedacht over manieren om risicoperceptie op te nemen in de opleiding, maar ook over levenslang leren, de opleiding van kwetsbare weggebruikers, de evaluatie van de opleiding, de rol van de opleider en de toegang tot het rijbewijs (getrapt rijbewijs / postrijbewijs). Al deze thema's kwamen aan bod tijdens het colloquium.

De internationale sessie: om de horizon te verkennen

Op het vlak van rijopleiding heeft de Europese Commissie ook een stem in het kapittel. Er is immers een richtlijn die de categorieën en het model van Europees rijbewijs, de minimumnormen voor zowel de examens als voor de rijgeschiktheid en voor de examinatoren bepaalt. Er is echter geen minimumnorm voor de opleiding als dusdanig noch voor de nodige bekwaamheden om instructeur te worden. De lidstaten hebben hier dus veel bewegingsruimte. Daarom heeft CIECA (International Commission for Driver Testing) het studieproject Road User Education-project (RUE) uitgevoerd. Dit project bracht experten uit 14 lidstaten samen om na te denken over de invoering van normen voor de opleiding (leerdoelen en curriculum) en minimumnormen voor rijlesgevers en begeleiders. Dit project kan dus leiden naar een grotere homogeniteit van rijopleiding in Europa.

De risicoperceptie : een fundament

Op een colloquium is het eerder zeldzaam zoveel eensgezindheid te hebben over een bepaald onderwerp. Alle sprekers waren het erover eens dat risicoperceptie een van de belangrijkste elementen is op weg naar meer veiligheid voor beginnende bestuurders. Heel wat presentaties hebben middelen aangehaald om risicoperceptie op te nemen in de rijopleiding. Er zijn gefilmde beelden waarin de verschillende potentiële risico's teruggevonden moeten worden en tests aan de hand waarvan de leerling zijn risicoprofiel kan leren kennen. Deze modules kunnen nuttige instrumenten zijn zowel in de basisopleiding als in of, zoals vermeld in de sessie omtrent de postrijbewijs fase, in vervolmakingssessies.

Wallonie

Zelfevaluatie als sleutel in het leerproces

Steeds meer beperkt de rijopleiding zich niet langer tot een strikte overdracht van kennis maar wil ze eerder aanzetten tot het zelf leren opbouwen van kennis. Het ultieme doel is niet meer louter dat de kandidaat slaagt voor het rijexamen, maar wel dat dat hij/zij een verantwoordelijke weggebruiker wordt. Een zeer nuttige techniek daarvoor is dat de weggebruiker – of het nu een motorrijder, voetganger, beginnende autobestuurder of senior is – zichzelf goed kent, zijn sterktes en zwaktes. De zelfevaluatie wordt hiervoor naar voor geschoven. Het gaat hier om het zelf kunnen inschatten van o.a. de eigen neiging om risico's te nemen en de eigen rijvaardigheid om zo sneller en vooral diepgaander vorderingen te kunnen maken (het leerproces te verankeren). De meest risicovolle bestuurder zijn diegenen die hun rijvaardigheid slecht inschatten (zowel overschatten als onderschatten). Verschillende van de voorgestelde studies toonden aan dat een goede beoordeling van eigen competenties beïnvloed (verbeterd) kan worden door middel van aangepaste programma's (cognitieve training, rijsimulator, opleiding op de weg...).

Naar een meer diepgaande opleiding

Het ongevalrisico ligt veel hoger tijdens de eerste kilometers van beginnende bestuurders na het behalen van het rijbewijs. Om dit risico te beperken verhogen verschillende landen de leeftijd voor het behalen van het rijbewijs en/of verlengen ze de leerperiode en/of beperken ze het risicovolle omstandigheden ('s nachts, met passagiers...). Met het getrapte rijbewijs, dat de vrijheden van leerling-chauffeurs beperkt en, met het post-rijbewijs, dat vormingen voorziet na het behalen van het rijbewijs, kunnen bepaalde gedragingen of houdingen van jonge beginnende bestuurders bijgestuurd worden. Daarnaast wordt het rijexamen geleidelijk aangepast zodat het niet langer louter een test van de voertuigbeheersing is maar veeleer van de bekwaamheid om een verplaatsing in een specifieke verkeerssituatie uit te voeren. In wezen is dit de ultieme uitdaging: hoe leiden we de weggebruikers van morgen op zodat ze op elke leeftijd verantwoordelijke en autonome weggebruikers zijn die rekening houden met hun persoonlijke behoeften, de omgeving en de gemeenschap.

Dit colloquium maakte het mogelijk om de talrijke initiatieven die ons daarbij op weg helpen in de kijker te zetten. En, nog belangrijker, het bracht talrijke experts uit het vakgebied samen voor de uitwisseling van ervaringen en verrijkende discussies.

Contactpersonen pers

- Stijn Van Eynde, woordvoerder van de Brusselse Staatssecretaris voor Verkeersveiligheid
Bianca Debaets: 0490 66 60 28 of svaneynde@gov.brussels
- Jeroen Tiebout, woordvoerder van de Vlaamse Minister van Mobiliteit en Openbare Werken
Ben Weyts : 0477 99 80 88 of jeroen.tiebout@vlaanderen.be
- Inge Paemen, woordvoerder Brussel Mobiliteit: 0499 588 199 of ipaemen@gob.brussels
- Audrey Jacquiez, kabinet van de Waalse Minister van Openbare Werken en Verkeersveiligheid
Maxime PREVOT: audrey.jacquiez@gov.wallonie.be